

♦ יום ראשון ט' אדר א' ♦

ל (יא) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

יא וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָו:

(יב) כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כְּפָר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בַּפְּקֹד אַתֶּם וְלֹא־יְהִי בָהֶם נֶגֶף בַּפְּקֹד אַתֶּם:

יב אַרְי תְּקַבֵּל יְת חֲשַׁבֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִנְגִּיחוֹן וְיִתְּנוּן גְּבֵר פֶּרֶקֶן נַפְשָׁה קָדָם יְיָ כַּד תִּמְגִּי יְתִהוֹן וְלֹא יִהְי בְּהוֹן מוֹתָא כַּד תִּמְגִּי יְתִהוֹן:

כ"א - כי תשא • לשון קבלה, פתרגומו, פשתחפיץ לקבל סכום מנינם לדעת כמה הם, אל תמנם לגלגלת, אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותמנה את השקלים ותדע מנינם. ולא יהיה בהם נגף • שהמנין שולט בו עין הרע, והדבר בא עליהם, כמו שמצינו בימי דוד.

~ נקודות משיחות קודש ~ (ע"פ לקו"ש חט"ז עמ' 390 ואילך - מתוך לקראת שבת)

מצות מעשיות בתוצאה מקירוב פנימי

וְנִתְּנוּ אִישׁ כְּפָר נַפְשׁוֹ לַיהוָה . . זָה | יְתָנוּ . . מַחְצִית הַשֶּׁקֶל

הַרְאָה לוֹ כְּמִין מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ וּמִשְׁקֵלָה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, וְאָמַר לוֹ כִּזֶּה יְתָנוּ (ל, יב"ג, ובפירושו רש"י) וְהַקְשׁוּ, בְּמָה נִתְקַשָּׁה מֹשֶׁה רַבִּינוּ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם עַד שֶׁהֲצַרָּה הַקֶּבֶ"ה לְהַרְאוֹת לוֹ מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ? וְיֵשׁ לוֹמַר דְּבִאֲמַת תְּמִיחֵת מֹשֶׁה הִיְתָה, דְּמַחְצִית הַשֶּׁקֶל הָרִי בָּאָה לְהִיּוֹת כּוֹפֵר לְנַפְשׁ עַל חֲטָא הַעֲגָל, דְּלְכֹאֲרָה בְּחֲטָא כִּזֶּה דְנִכְרְתִים עַל־יְדִיָּזָה לְגַמְרֵי רַחֲמֵנָא לְצַלּוֹ מֵהַקֶּבֶ"ה, וְאִיִּי יִתְכֹן שְׁחֲטָא כִּזֶּה יְכוּפֵר עַל יְדֵי נְתִינַת מְטָבֵעַ? וְלָכֵן הַרְאָה לוֹ הַקֶּבֶ"ה מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ שְׁמִשְׁקֵלָה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, לְלַמֵּד דָּאִף שְׁבַח־צוּנִיּוֹת נִרְאָה שְׂאִין לְאָדָם כִּזֶּה קִשְׁר עִם הַקֶּבֶ"ה, אֲבָל בְּאֲמַת יֵשׁ לְכָל נַפֵּשׁ "אֵשׁ" ("א פייערל") שֶׁהִיא עֵצִים הַנִּשְׁמָה ("נְקֻדַת הַיְהוּדוּת") שֶׁקְשׁוּרָה לְהַקֶּבֶ"ה בְּכָל מַצָּב שֶׁיְהִי, וְאִפִּילוּ חֲטָא שֶׁל עֲבוּדָה־זָרָה לֹא מְסִיר וּמְנַתֵּק קִשְׁר זֶה, וּמִצַּד זֶה יֵשׁ כְּפָרָה גַם עַל חֲטָא כִּזֶּה. וְקִשְׁר זֶה נִמְצָא לֹא רַק בְּעֵצִים הַנִּשְׁמָה, אֲלֵא "מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ" זֶה הִיָּה "מִשְׁקֵלָה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל", שֶׁלֹּאֵשׁ זֶה עֲשָׂה הַקֶּבֶ"ה מִשְׁקֵל גִּשְׁמִי, דְּמִכִּיּוֹן שְׁגַם פְּעוּלוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם בָּאוֹת מֵעֵצִים חַיּוֹת - עֵצִים הַנִּשְׁמָה - לָכֵן גַּם בְּנְתִינַת מְטָבֵעַ גִּשְׁמִי, נִמְצָא הַ"מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ" - הַקִּשְׁר הַפְּנִימִי עִם הַקֶּבֶ"ה, וְלָכֵן מְכַפֶּרֶת הַנְּתִינָה עַל חֲטָאֵיו.

(יג) זָה | יְתָנוּ כָּל־הַעֵבֵר עַל־הַפְּקוּדִים מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֲשׂוּיִם גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה:

יג דִּין יְתָנוּן כָּל דְּעֵבֵר עַל מְנִינָא פְּלָגוֹת סְלֵעָא בְּסֵלְעֵי קוּדְשָׁא עֶסְרִין מְעִין סְלֵעָא פְּלָגוֹת סְלֵעָא אַפְרִשׁוּתָא קָדָם יְיָ:

כ"ב - זָה יְתָנוּ • (שמות רבה) הַרְאָה לוֹ כְּמִין מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ וּמִשְׁקֵלָה מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, וְאָמַר לוֹ: כִּזֶּה יְתָנוּ. הַעֵבֵר עַל־הַפְּקוּדִים • דָּרָךְ הַמוֹנִין מַעֲבִירִין אֶת הַנְּמִנִין זֶה אַחַר זֶה, וְכֵן (ויקרא כז): "כָּל אֲשֶׁר יַעֲבֹר תַּחַת

רש"י כפשוטו - מהדורת לשם

אֶת מִסְפַּר יִשְׂרָאֵל, וּמִיָּד נִאָּמַר (שם פסוק טו) 'וַיִּתֵּן ה' דָּבָר בְּיִשְׂרָאֵל' וגו'; תורה יג (יג) זֶה יְתָנוּ. לְשׁוֹן 'זֶה' מוֹרָה עַל דְּבַר הַנִּרְאָה לְעִינֵים וּמוֹרִים עֲלָיו בְּאֲצִבַּע, מִכָּאֵן דְּרִשׁוּ חֲכָמִים שֶׁהַקֶּבֶ"ה הַרְאָה לוֹ לְמֹשֶׁה כְּמִין מְטָבֵעַ שֶׁל אֵשׁ וּמִשְׁקֵלָה מַחְצִית־הַשֶּׁקֶל, וְאָמַר לוֹ 'כִּזֶּה יְתָנוּ' (ירושלמי־שקלים א) (מהר"ק): הַעֵבֵר עַל הַפְּקוּדִים. כִּינָּה הַכְּתוּב אֶת הַנְּמִנִים בְּלִשׁוֹן 'עוֹבְרִים', שֶׁכֵּן הוּא

רֹאשֵׁי הָאֲנָשִׁים, אֲלֵא יְתָנוּ כָּל אֲחֵר מַחְצִית־הַשֶּׁקֶל, וְתִמְנָה אֶת הַשֶּׁקֶלִים, וְכִּי תִדַּע מְנִינָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל (רש"א, ר"א): וְלֹא יְהִי בָהֶם נֶגֶף בַּפְּקֹד אַתֶּם. מִכְּלָל זֶה אֵתָּה שׁוֹמֵעַ, שְׂאֵם יִמְנוּ אֶת הָאֲנָשִׁים עֲצָמָם, יְהִיָּה בָהֶם נֶגֶף. לְפִי שֶׁהַמְּנִין שׁוֹלֵט בּוֹ עֵינֵי־הָרֵעַ, וְגוֹרֵם שֶׁהַדְּבַר בָּא עֲלֵיהֶם (על הַנְּמִנִים), כְּמוֹ שְׁמִצִּינוּ בִּימֵי דָוִד (שמואל־ב כד), שְׁמִנְנוּ

(יב) כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו'. תִּשָּׂא' הָאָמַר כָּאֵן הוּא לְשׁוֹן קְבֻלָּה, כְּתַרְגוּמוֹ בְּאוּנְקְלוֹס: אַרְי תְּקַבֵּל. וְרֹאשׁ' פִּירוּשׁוֹ 'סְכוּם הַחֲשׁוּבֹן הַכּוֹלֵל' [שְׁהוּא רֹאשׁוֹ וְעִיקְרוֹ שֶׁל הַחֲשׁוּבֹן]. וְכַתְּרִגּוּמוֹ בְּאוּנְקְלוֹס 'חֲשַׁבֵּן. וּפִירוּשׁ הַכְּתוּב הוּא: כְּשֶׁתְּחַפֹּץ לְקַבֵּל סְכוּם חֲשׁוּבֹן מְנִינָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּלוּמַר, כְּשֶׁתְּרַצֶּה לְדַעַת כְּמָה הֵם, אֵל תִּמְנָם (תְּסַפְּרֵם) לְגוּלְגוּלֹת - בְּסִפְרֵת